

Podróż na zachód 西遊記 to XVI wieczna klasyka powieść literatury chińskiej. Traktuje ona o legendarnej misji mnicha buddyjskiego Xuanzanga, który wyruszył z dworu dynastii Tang w kierunku Półwyspu Indyjskiego w poszukiwaniu korzeni buddyzmu i wiedzy. To arcydzieło klasycznej literatury chińskiej łączy elementy narracji z synkretyczną wiedzą na temat buddyzmu, taoizmu i innych religii i systemów filozoficznych obecnych w Chinach. Pięć wieków później wciąż możemy obserwować tam hybrydyzację obcych i rodzimych idei w takich choćby zjawiskach jak chiński socjalizm czy chińska cywilizacja ekologiczna. Dziś w czasach dynamicznego rozwoju Państwa Środka, podróż na zachód niekoniecznie oznacza przyjęcie zachodnich modeli rozwoju. Tym razem Chiny mogą po raz kolejny zaoferować „proch” reszcie świata. Według raportu ONZ ludzkość musi podjąć natychmiastowe kroki w celu zmniejszenia emisji dwutlenku węgla do atmosfery (United Nations Environment Programme, 2019). **Chiny i Tajwan proponują własne rozwiązanie globalnego kryzysu**, dlatego też postulowane badania podejmują zadanie przybliżenia tego modelu z perspektywy socjologicznej.

Głównym celem badań jest określenie wpływu socjotechnicznych imaginariów na możliwe ścieżki transformacji energetycznej w dwóch podobnych i zarazem odmiennych regionach Azji, Chińskiej Republice Ludowej i bardziej liberalnej Republice Chińskiej (Tajwan). Takie wnioski poprzedzić musi identyfikacja i porównanie właśnie socjotechnicznych imaginariów, rozumianych jako kolektywnie pożądane lub odrzucane wizje przyszłości (Jasanoff, Kim, 2015, Tidwell, Tidwell, 2018). Wyobrażenia te związane są z rozwojem technologii i mają niepoślednie znaczenie polityczne, wpływając na kwestie władzy, alokacji kapitału i praktyk społecznych. Odbijają się w nich nie tylko dokumenty strategiczne, ale także produkty popkultury i ludzkie narracje. Choć mocno zakorzenione w obecnym kontekście, wybiegają ku przyszłości, próbując kontrolować to, co nieznanne.

W ramach projektu zostaną zrekonstruowane socjotechniczne imaginaria na temat przemian energetycznych zachodzących w obu społeczeństwach, a ich podobieństwa i różnice zostaną przeanalizowane. Ważnym elementem projektu będzie próba stworzenia modelu kluczowych zasobów, takich jak wiedza, wartości, technologia i prawo, które kształtują wybór ścieżki transformacji energetycznej w Chińskiej Republice Ludowej i na Tajwanie. W ramach projektu analizie zostaną poddane literatura naukowa z zakresu tej tematyki, polityka i strategie rządowe. Uzupełnieniem będą wywiady z 16 pracownikami naukowymi z uniwersytetów w Chinach i Tajwanie.

Projekt będzie pomocny w sformułowaniu odpowiedzi na pytanie o przyszłość sektora energetycznego. Odpowiedzi na te pytania są szczególnie ważne w czasach, gdy w świetle szybko rosnących zmian klimatu większość kluczowych państw i organizacji międzynarodowych, takich jak Unia Europejska czy ONZ, zastanawia się nad przyszłością energii. Innym ważnym wkładem w rozwój socjologii jako dyscypliny naukowej będzie opracowanie narzędzi badawczych, które umożliwią lepsze rozpoznanie socjotechnicznych imaginariów, a także opracowanie modelu przydatnego do prowadzenia takich badań. Dodatkowym wkładem w rozwój dyscypliny będzie odczytanie teorii Ulricha Becka na temat refleksyjnej modernizacji w kontekście transformacji energetycznej w Chinach i na Tajwanie.